

დაძაბულობის მექანიზმები საშინელებათა ჟანრის დასავლურ
ლიტერატურაში

გიორგი ხარაიშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებისა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შედარებითი
ლიტერატურათმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად*

პროგრამა: შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ლევან ცაგარელი, პროფესორი, დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი

2025

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

გიორგი ხარაიშვილი, 19/06/2025

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომის მიზანია დაადგინოს, როგორ შეიძლება საშინელებათა ჟანრის ნაწერმა ტექსტებმა მკითხველში შიში და შფოთვა აღძრას. ამისათვის, ნაშრომი ჩამოთვლის და განსაზღვრავს დაძაბულობის მექანიზმებს და მათი მოქმედების პრინციპებს.

კვლევის მეთოდად გამოყენებული იქნა ვოლფგანგ იზერის ნაგულისხმები მკითხველის თეორიისა და ჟერარ ჟენეტის ნარატოლოგიის კომბინაცია. დაძაბულობის მექანიზმების განსაზღვრის მიზნით, თეორიული კვლევისა და ანალიზის საფუძველზე დადგინდა საშინელებათა ჟანრის ფუნქცია, კრიტერიუმები და აუცილებელი მახასიათებლები - საშინელების პოეტიკა. შექმნილი თეორიული მოდელის საფუძველზე შეიქმნა დაძაბულობის მექანიზმების კატეგორიათა სია, რომელშიც განსაზღვრულია თითოეულ კატეგორიასთან დაკავშირებული კონკრეტული მექანიზმების მოქმედების პრინციპები, მახასიათებლები და მაგალითები.

საკვანძო სიტყვები: საშინელებათა ჟანრი, დაძაბულობის მექანიზმები, საშინელების პოეტიკა.

Abstract

This research examines the phenomenon by which written horror texts evoke fear and dread in the reader. To this end, it identifies and defines mechanisms of tension and their underlying principles.

The methodological approach combines Wolfgang Iser's theory of the implied reader with Gérard Genette's narratology. Based on theoretical research and analysis, the function, criteria and essential characteristics of the horror genre – the poetics of horror – were determined. This theoretical model was then used to develop a typology of tension mechanisms, outlining for each category its operational principles, characteristics, and examples of use.

Keywords: horror genre; mechanisms of tension; poetics of horror.